

BEN VE ÇEVREM

D) DOĞAL VE YAPAY ÇEVRE NEDEN ÖNEMLİ ? :

* Ormanlar, doğal çevrenin en değerli alanlarından. Çünkü ormanda birçok bitki ve hayvan yaşar. Bu hayvanlar ormanlar sayesinde beslenme ve barınma ihtiyaçlarını karşılarlar.

* Ormanlar, dünyanın oksijen kaynaklarıdır. Ağaçlar ve diğer bitkiler besin üretebilmek için ihtiyaç duydukları karbondioksit gazını yapraklarıyla havadan alır, ürettikleri oksijeni havaya verirler.

Oksijen: Yeryüzündeki hemen hemen bütün canlıların yaşamak için gerek duyduğu gazdır.

* Ağaçlar kökleriyle toprağa tutunarak toprağı korur. Ağaçlar yok edildiğinde yağmur ve rüzgar toprağı aşındırarak erozyon ve çoraklaşmaya neden olur.

Erozyon: Toprak kümelerinin parçalanması, su ve rüzgar gibi etmenlerle taşınması ve sonuç olarak ait oldukları yerlerden farklı ortamlarda birikmesi olayıdır.

Çoraklaşma: Aşırı rüzgar ve yağmurlar sonucu toprağın verimli kısımlarının taşınmasıdır.

* Hava, su ve toprak yeryüzünde yaşamın devamı için gerekli doğal kaynaklardır.

* **Not:** Ormanların yanı sıra göller, denizler, milli parklar, doğal anıtlar birçok canlıların yaşam alanıdır. Bu alanları korumamız gerekir.

Örnek: Balıkesir Manyas Kuş Cenneti

E) DOĞAL ÇEVRE NASIL KORUNABİLİR?

* Yerleşim yerleri açmak için ağaçlar kesilmemeli, ormanlar tahrip edilmemelidir.

* İnsanların bazı faaliyetleri birçok bitki ve hayvanların yaşam alanlarını bozduğu için bu hayvanların nesli tehlikeye girmiştir.

* Otomobillerde kullanılan yakıtlar havayı, çöpler de toprağı ve suyu kirletir. Bu nedenler rüzgar, su ve güneşten elde edilen **yenilenebilir enerjiler** tercih edilmelidir.

* Seyahatlerimizde araba ya da uçak yerine tren kullanmamız daha az kirliliğe neden olur.

* Geri dönüşümü önemsemeliyiz.

* Pilleri atık pil kutusuna atmalıyız. Bu pillerde toprağı kirleten zararlı maddeler bulunur.

* Evlerde kullandığımız atık yağ gibi maddeleri lavaboya dökmemeliyiz. Bu maddeler kanalizasyona karışır ve suları kirletir.

* Naylon poşetler yerine bez poşetler kullanmalıyız. Naylon doğada uzun süre yok olmaz suyu ve toprağı kirletir.

* Otomobil egzozlarından çıkan gazlar doğayı kirletir. Otomobillerin periyodik olarak egzoz muayeneleri yapılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların başına D yanlış olanların başına Y yazalım.

Ormanlar birçok canlının doğal beslenme alanıdır.

Ormanlardaki oksijen miktarı şehirlere göre daha azdır.

Bitkiler ihtiyaç duydukları besinleri üretebilmek için karbondioksit gazına ihtiyaç duyarlar.

Ağaçların çok olduğu yerler imara açılabilir.

Erozyon sonucu toprağın verimi düşer.

Çoraklaşma toprağın verimini artırır.

İnsanların bazı faaliyetleri bazı canlıların neslinin tükenmesine neden olabilir.

Piller toprağın verimini artırır.

Naylon poşetler ve plastik atıklar toprak kirliliğine neden olmaz.

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen noktalı yerleri kutucuklarda verilen ifadelerden uygun olanarı ile dolduralım.

erozyon	yaşamak	ormanlar	naylon	besinlerini
oksijeni	Milli park	yapraklarıyla	oksijeni	çoraklaşma

- ☺ ..... , dünyanın oksijen kaynaklarıdır.
- ☺ Ağaçlar ve diğer bitkiler ..... üretebilmek için ihtiyaç duydukları ..... gazını ..... havadan alır, ürettikleri ..... havaya verirler.
- ☺ Oksijen yeryüzündeki hemen hemen bütün canlıların ..... için gerek duyduğu gazdır.
- ☺ Toprak kümelerinin parçalanması, su ve rüzgar gibi etmenlerle taşınması ve sonuç olarak, ait oldukları yerlerden farklı ortamlarda birikmesi olayına.....denir.
- ☺ Aşırı rüzgar ve yağmurlar sonucu toprağın verimli kısımlarının taşınmasına.....denir.
- ☺ Devlet tarafından korunmaya alınan alanlara.....denir.
- ☺ ..... doğada uzun süre yok olmaz suyu ve toprağı kirletir.

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen enerji kaynaklarını yenilenebilir enerji kaynakları, yenilemeyen enerji kaynakları olarak sınıflandıralım.

Güneş

Kömür

Jeotermal enerji

Petrol

Doğalgaz

Dalga

Rüzgar

Fosil yakıtlar

YENİLENEMEYEN KAYNAKLAR

YENİLENEBİLEN KAYNAKLAR

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen önerilerden hangisi, hangi kirliliği korumak için önerilen bir önlemdir? Noktalı yerlere yazalım.

- ☀ Otomobil egzozlarından çıkan gazlar doğayı kirletir. Otomobillerin periyodik olarak egzoz muayeneleri yapılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır. (.....)
- ☀ Naylon poşetler yerine bez poşetler kullanmalıyız. Naylon doğada uzun süre yok olmaz. (.....)
- ☀ Evlerde kullandığımız atık yağ gibi maddeleri lavaboya dökmemeliyiz. (.....)
- ☀ Pilleri atık pil kutusuna atmamız. Bu pillerde toprağı kirleten zararlı maddeler bulunur. (.....)
- ☀ Seyahatlerimizde araba ya da uçak yerine tren kullanmamız daha az kirliliğe neden olur. (.....)
- ☀ Otomobillerde kullanılan yakıtlar kirliliğe sebep olur. Bu nedenler rüzgar, su ve güneşten elde edilen yenilenebilir enerjiler tercih edilmelidir. (.....)
- ☀ Arabaların egzozuna ve fabrika bacalarına filtre takmalıyız. (.....)

ETKİNLİK 5

Aşağıda verilen klasik soruları cevaplandıralım.

☞ Ormanlar canlılar için neden önemlidir?

.....

.....

.....

☞ Fotosentez nedir?

.....

.....

.....

☞ Milli parklar nedir? Bir tane örnek yazalım.

.....

.....

.....

☞ Yenilenebilir enerji kaynaklarının doğaya faydası nedir?

.....

.....

.....

☞ Fabrikalar neden yerleşim yerlerinden uzak yerlere yapılmalıdır?

.....

.....

.....

☞ Yağları lavoboya dökmenin sebep olacağı kirlilik çeşiti nedir?

.....

.....

.....